

Gedser. Den, der kan finde Retfærdighed og Billighed i et saadant System, maa have nogle meget sære Øjne.

Men ogsaa Abonnementskortene skulle fordyres. Om dem gælder det, at Aars- og Halvaarskort væsentlig kun løses af handelsrejsende og andre Forretningsfolk, men hvis man tror, de ville betale dem af deres egen Lomme og ikke faa dem refunderede af Befolkningen, tror man mærkeligt fejl. En Grosserer eller Fabrikant, som har handelsrejsende ude i Landet, skal nok faa den forøgede Udgift paa en eller anden Maade lagt over paa dem, der købe Varerne, maaske med et Tillæg af Rente og en passende Avance paa de Beløb, de lægge ud for Kortene. Man hører saa tidt saadan en rask Udtalelse ude i Landet om, at det er ganske urimeligt, at de Herrer handelsrejsende og den Slags Folk skulle kunne køre saa billigt, og at andre skulle betale for dem. Men de Folk, der tale saaledes, glemme sikkert, at hvert 100 Kr., som Grossereren eller Fabrikanten maa betale til Rejskort for sine Rejsende, lægges over paa Forbrugerne af Varerne og det bliver i Virkeligheden dem, der komme til at betale Rejserne. Dette er saa lige ud ad Landevejen, at jeg ikke kan begribe den anden Tale. Om 14-Dages-Kortene kan det med Sikkerhed siges, at deres Fordyrelse vil medføre, at der løses færre af dem, saa at deres Fordyrelse neppe vil forøge Statsbanernes Forrentningsevne. Det har ogsaa vist sig der, at billigere Takster give større Forbrug, og det skal nok slaa til, at naar man nu gaar til Fordyrelser, vil Forbruget gaa ned. Saa er det i Forslaget tilsigtet, at der kan udstedes Ugekort for 3die Klasse til en Pris af 22 Kr. Det ser meget tiltalende ud. Men jeg vil meget bede om, at disse Kort komme til at gælde lidt længere end en Uge. De ere utvivlsomt beregnede paa at komme de Mennesker til gode, der have en 8 Dages Ferie og kunne rejse ud omkring i Landet, væsentlig Folk fra Byerne. Der er ikke Tvivl om, at de ville benytte disse Kort i ret stor Udstrækning, dersom hvert Kort havde en Tidsgrænse, som omtrent passede med den almindelige Ferie, der er saaledes indrettet, at den indeholder to Søndage. Hvis man da udsteder disse Kort, gældende fra Lørdag Eftermiddag eller Aften og til næste Mandag Morgen, vil der utvivlsomt blive brugt dobbelt saa mange, som der vil blive brugt, naar man fastholder Forslagets Ugekort.

Det er saaledes med Hensyn til Persontaksterne en Forhøjelse over hele Linien,

om hvilken jeg tror, at den ikke vil tilføre Statskassen saa store Beløb, som man har ventet, men derimod virke stagnerende paa Udviklingen. Det samme vil utvivlsomt gælde, naar man kommer over til Fragttaksterne. De komme til at virke rent og skært som Forbrugsskatter, og de, som ville lukrere mest ved dem, ville utvivlsomt blive Dampskibsselskaberne. Jeg er ikke i Tvivl om, at den Dag, denne Lov er vedtagen, vil „Det forenede Dampskibsselskab“s Aktier stige i Pris, forudsat at der ikke indtræffer noget, som virker i modsat Retning. (*Slengerik*: En indenlandsk Afgift!) Ja, man kan jo lægge en Skat paa dem. For øvrigt tror jeg, at Godstaksterne ville medføre en forholdsvis større Forøgelse af Indtægten for Statsbanerne end Persontaksterne. Her er nemlig ikke Tale om, at Publikum kan ændre noget i Indtægten ved at benytte et ringere Forsendelsesmiddel, saaledes som de kunne ved Valget af en ringere Vognklasse i Persontrafikken. Det eneste skulde være, at man muligt kunde lade en Del af de Varer, der nu med de gældende Takster gaa som Ilgods, gaa som Fragtgods. Men det vil vist blive saa lidt, at det ikke vil komme til at spille nogen nævneværdig Rolle. Resultatet vil dog blive en Forøgelse af Indtægten, der noget mere end ved Persontrafikken vil svare til den antagne Forhøjelse. Men hvem skal saa betale det? Ja, det skal Forbrugerne og Producenterne i Danmark. Enhver Fordyrelse af Transporten lægges over paa Vareprisen, over paa Varens Forbruger, han kommer til at betale Gildet, det vil sige Varens Forbruger her i Landet. I Udlandet er Forholdet et helt andet. I Udlandet skulle vore Varer, som forsendes med Banen gennem Landet, konkurrere paa Markedet, og det vilde lidet nytte, om vi sagde til Forbrugerne paa Londons Marked: Da vore Jernbanetakster for vort Smør, Flæsk, Æg o. s. v. ere blevne dyrere, maa I gode Englændere give os noget mere for vore Varer, ellers kunne vi ikke være tjente med at producere dem. Englænderne ville give os en god Dag og sige til os: I faa de Priser for jeres Vare, som fremkomme af Forholdet mellem Tilbud og Efterspørgsel, og som fremgaa af, hvilken Kvalitet jeres Varer have i Forhold til Varer fra andre Lande, udover det er der ikke Tale om Prisansættelse, og det kommer ikke os ved, om I forhøje eller nedsætte jeres Jernbanetakster, det bliver jeres egen Sag. Forholdet bliver altsaa dette, at det bliver vort Landbrug, der